

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko - \$2.50 Po Clevelandu po pošti \$3.00
Za Evropo - \$3.50 Posamezna številka - 30

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na: "Clevelandska Amerika",
6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher.

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 72. Monday, June, 19. 1916

Kdo zavija resnico?

(Potem ko nas je nahrulilo skoro vse slovensko-ameriško "časopisje", se je oglašil kot zadnji "Proletarec" in nam posvetil eno stran, da bi dokazal, da "zavijamo resnico". Po vseh dolgih kolonah pa nismo našli nobenega dokaza od strani "Proletarca", da bi mi v resnici zavijali resnico. Mi torej tu konstatiramo, da nam je resnica nad vse ljuba in hočemo v nekaj stvarkih zavrniti vsa neresnična očitavanja "Proletarca".

Ni res, da je naš največji užitek, kadar najdemo priliko, da se zaletimo v socialiste. Nasprotno, list je vselej se izogibal napadom na stranko in raje priobčil ugodno kot slabo stran socialistov. Če pa nimamo simpatij do članov nemške državno-zborske stranke, ki se slepo pokoravajo kajzerju in dovoljujejo milijone in milijone za nadaljevanje vojne, tedaj se nam vendar raditega ne more očitati, da zavijamo resnico, kajti navajamo le suha dejstva, katerih "Proletarec" ne more nikdar zavrniti.

Nadalje "Proletarec" trdi, da list "Humanite" ni glasilo švicarskih socialistov, pač pa da dotični list shaja v Parizu in je glasilo francoske socialistične stranke. "Proletarec" morda ne ve, da shajata lahko dva lista z enakim imenom, in da se "Humanite" lahko nahaja v Švici kot v Parizu. Nam zaenkrat ni znan list "Humanite" v Parizu, pač pa nam je znan pariški "La Victorie", ki se je pred vojno imenoval "La Guerre Sociale", katerega urednik je najbolj poznani francoski socialist za Jauresom — Herve. Torej tudi tukaj ne more "Proletarec" dokazati neresnice.

Neresnica je, da bi mi kdaj skušali pokazati slovenske socialiste v Ameriki kot nekeke avstrijske lakaje, nasprotno nam mora "Proletarec" priznati, da smo nešteto krat jih pozvali na skupno delo glede jugoslovanskega problema, in ravno v člankih "Ameriškim Slovincem" smo zaporedoma se trudili vzbuditi zanimanje za skupno delo, ker edino pri članih socialistične stranke, ki se razumejo na politiko, je pričakovati uspeha za skupno akcijo.

Neresnica je, kar bode samo mimogrede omenjeno, da je "Proletarec" poprej pisal o grozotah v Avstriji kot C. A. Če bi Kristan vedel še za ranjko N. D. in pogledal v letnike 1901, 1902, 1903 itd. bi vedel, da tedaj "Proletarec" niti še shajal ni, ko se je v Clevelandu že razodevalo strahote najbolj tiranske vlade na svetu. Pa tudi C. A. je ves čas svojega obstanka neprestano kazala na gnjilobo Avstrije in podučevala rojake naj se tu stalno nastanijo in postanejo zvesti ameriški državljan. Torej tudi ta "Proletarčeva" trditev ne drži. Kristan bi se moral prej informirati, predno hoče kaj trditi.

In sedaj pridemo na "historičen dokument", katerega je izdelal J. S. Z. ter ga predložila socialističnemu kongresu v Londonu. To je pa že bolj resna stvar, v kolikor pride namreč v poštev tiskanje v kongresnem rekord, toda dotična spomenica J. S. Z. je popopnoma brez vsake veljave, brez najmanjšega pomena, da si jo "Proletarec" pri vsaki priliki v nebo povzdiguje.

"Proletarec" je mnenja, da če jugoslovanska socialistična sekcija spisal eno spomenico in jo poslala v Washington na soc. kongresnika, da je s tem je jugoslovanska socialistična ker je tej spomenici še pridjal nekaj psovka na Avstrijo. In pri tem se neha vsako drugo delo za Jugoslavijo od strani socialistov. Sedaj lahko mirno sede in čakajo, kdaj bo ta spomenica treščila Avstrijo ob tla in ustvarila Jugoslavijo. Toda mi ne bomo na tem mestu sami skušali trdit, koliko je vredna dotična spomenica, pač pa navedemo tukaj avtoriteto, ki je menda tudi uredniku "Proletarca" znana, namreč precej izvežbanega socialista Arthurja Bullarda. Ta socialistični avtor je v radikalno socialistični reviji "The Masses Review" napisal krasen članek o internacionalni. Glede naših trditve, da spomenica, katero je izdelal Jugoslovanski Soc. odbor v Ameriki, nima nobene veljave, se z nami strinja tudi malo večja socialistična avtoriteta kot je Kristan, namreč avtor Arthur Bullard, ki piše: "And there is very little prospect of its being anything we can call a Socialist Peace. Those who talk of Socialist Parties in the various countries exerting a controlling influence on the peace proceeding simply do not understand the situation."

Kako se to pravi slovensko? Domače, prestavljeno se reče: Jako malo upanja je, da bi sploh imeli kak socialističen mir. Oni, ki govorijo o socialističnih strankah v raznih deželah, da bi sploh imele kak upljiv na mir, enostavno ne razumejo položaja. In to je najmanj socialist, ki je objednem tudi zagovornik internacionalne.

Laž, da bi se dala otipati, je trditev, da ima Italija zavezniški pogodbo, da se polasti slovenskih in hrvatskih krajev. Smatrali smo urednika "Proletarca" za bolj poučenega v tej zadevi. Da, resnica je, da Italija gleda grabežljivo za temi deželami, toda da je sklenjena stvar, da jih dobi, o tem zavezniški nikčesar ne vedo, to ve le urednik "Proletarca". Da je zaveznikom zmagala obljubljena od sv. Petra, podpisana od Boga očeta in zapečatena od svetega duha, to so neslane fraze, ki so izvir iz trte, da se ljudstvu trosi pesek v oči.

"Proletarec" nadalje očita, da se je naš list izrazil, da je mednarodnost "absolutno nemogoča". In zopet preidemo na socialističnega avtorja Arthur Bullarda, ki piše sledeče: "There is no gain in blinking our eyes at the fact that the outbreak of the war shot the International Socialist Movement to pieces. — Kar bi se reklo slovensko: Če se toliko mižite z očmi in nečete priznati, da je vendar absolutno gotovo, da se je socialistična internacionala ob začetku vojne razdrobila na kose! — In zopet povdarjamo, da tega nismo napisali mi, ampak socialistični avtor, ki piše še nadalje: "The war did more than to disarrange the machinery of the International movement momentarily. It killed it so thoroughly that in the many months which have passed since there is no indication of recovering health."

Naj si urednik "Proletarca" blagohotno sam prestavi te vrstice. In nadalje. There are those who refuse to admit that the International is dead. It is, they say, as Jesus said of Lazarus, not dead, but sleeping. And they are making as much noise as possible to rouse it! Kar bi prestavil na slovensko: Med nami so, ki nečajo priznati, da je internacionala mrtva! (Med te spada urednik "Proletarca"). Oni pravijo, da kot Lazar ni bil mrtev, ampak je samo spal, da je istotako z internacionalo. In kričijo o tem kolikor pač morejo!!

In očita nam "Proletarec", da ne razumemo internacionalne. Kadar nimajo kaj drugega povedati, pa te udarijo z očitanjem, da ne "razumemo". In s tem mislijo, da so nam zaprl sapo. Menda je še kdo na svetu, ki se vsaj toliko razume kot urednik "Proletarca".

In nadalje pišejo: Za C. A. na svetu ni drugih nasprotij kot so narodna. Da zopet ne silimo lastnega mišljenja čitateljem, citiramo tukaj omenjenega Arthurja Bullarda, ki piše o narodnosti sledeče: "The International of Karl Marx — and its late successor — was founded on the theory that the working men of all nations had the same enemies. The war has made almost everybody reject the theory. The French mason or miner who stands up to his knees in frozen mud besides a 'capitalist', turning the crank of a machine gun which the 'capitalist' aims at charging the Germans, doesn't believe that he ought to hate the capitalist as much as he hates the Germans who are reputed to carry French babies about transfixed on their bayonets. The Belgian workingman, now in uniform, is sorer at the nameless German who set fire to his house, than he is at the half-forgotten boss who used to underpay him...."

In ker smo že pri narodnem vprašanju, naj navedemo še sledeči stavek avtorja Bullarda: "After the war the Socialist Movement will be National rather than International! It will be bitter in extreme! It will be fierce in its demands and fierce in its methods." Prestavljeno na slovensko, bi rekli: Po vojni socialistično gibanje ne bo mednarodno ampak narodno! — Tako trdi ameriški socialist, kateremu so razmere na vsak način nekoliko več znane kot uredniku "Proletarca". Kakšno edinstvo vlada med socialističnimi pridrivi in propovedniki, če trdijo naši slovenski zastopniki socialističnih idej, da se moramo podvreči internacionali, njih ameriški kolegi pa trdijo, da je internacionala mrtva in da se ne bo več pojavila, ampak da bo narodno gibanje zavzelo prvo mesto! Kje je tu logika med socialisti? Ali menda hočete nam odložiti vse starine, in kar so moderni narodi že zdavnaj zavrgli, naj se mi tega sedaj primemo?

In s tem smo gotovi. Nam je neljub prepri, in izognili smo se vsake psovke. Mi še vedno trdimo, da je naše delovanje lahko služiti z delom socialistov glede Jugoslavije. Da ima "Proletarec" simpatije do Jugoslavije, je dokazal že večkrat posebno v avgustovi številki lanskega leta, ko je zatrdil, da se eksistenca jugoslovanskega vprašanja ne da tajiti, in da združeni v Jugoslaviji bomo lahko vse dosegli, dočim posamič ne moremo ničesar... Torej, v glavnem se strinjamo, kdo bo torej lovil okoli muhe in delal razprtijo v času, ko je treba skupnega dela? Kdo zavija resnico?

Fort Hamilton, Brooklyn, N. Y. Cenjeno uredništvo. Želim sporočiti iz tukajšnje newyorške velike slovenske naselbine. Tukajšnji rojaki so razcepjeni po celem Greater New Yorku in sicer jih biva največ v Brooklynu.

Tukajšnji rojaki imajo več podpornih in zabavnih organizacij, kljub temu pa, da prirejajo večkrat veselice in druge zabave, se pa ne razumejo dobro med seboj. Kajti eni so izobraženi ter so zavedni Slovinci in jim je mar za napredek in gojijo srčno željo, da bi Slovincem kdaj napočila zarja svobode izpod gnjile in škandalske Avstrije ter da bi se rešili ostudne habsburške dinastije, ki je polna smrada, nemoralnosti in najstrašnejših grehov.

Mnogo Slovencev pa je v New Yorku, ki so prenapolnjeni s temnim avstrijskim duhom, ki jim je še vedno gnjila nesnaga kot je Avstrija več kot svobodna ameriška republika. Taki se štejejo za "Avstrijake", pa niso Slovinci, ker se ga vprašajo ali je Slovenec, samo z glavo odkima kot telet. In če bi tem teletom hotel povedati, da so Slovinci, da je avstrijska vlada in habsburška nemoralna dinastija največji sovražnik slovenskega naroda, tedaj pride pri njih še celo v nevarnosti. Še ni dolgo ko sem v gostilni pri Mraku govoril o največjem sovražniku Slovencev, že so se po turško zarotili, ali me je Mr. Nachtigal, ki je dobro tudi v Clevelandu poznan, pravočasno opozoril.

Naj omenim en slučaj, kakšni so "Avstrijaki". Dne 3. junija je priredilo tuk. brooklynško pevsko društvo "Slave" zabavo in koncert v Češki Sokolski dvorani na 73. ulici. Vsi smo mislili, da se bo zabava vršila strogo po programu. Na programu je bilo pač vse, da se bo slovensko in hrvatsko, toda glejte — na odru so se pokazali nemški pevci!!! in so peli. Ljudstvo je bilo ogorčeno, ko so videli, da se jim je priredila gnjusna avstrijska zabava. Tukajšnji "Jugoslovanski Tamburaški Zbor", ki šteje 28 dobro izvežbanih članov, je imel tudi nalogo, da nastopi pri tem koncertu. Ko so zavedni Slovinci slišali, da pojejo Nemci iz rajha, so vsi tamburaši odrekli svojo pomoč, kajti ne bodo igrali pri nemških zabavah, ampak samo pri slovenskih.

Med temi nemškimi pevci so se nahajali tudi trije prvi častniki s svojimi paradnimi uniformami od tuk. interniranega avstrijskega parnika "Martha Washington". Navzočim Slovincem in Čehom se je zdelo, da ti ljudje izzivajo. Člani tamburaškega zbora se zavedajo svoje narodnosti, čast jim!

Med Čehi pa ni nobenih Avstrijev, ravno Slovinci smo tako nesrečni, da se moramo vedno potegovati za druge, samim sebi pa v zobe pljuemo. Kako silno odločni in zavedni so Čehi, kako krasni slovanski možje in žene so ti! Mi pa le silimo pod avstrijsko kopito neprestano, da Nemec tolče po naših praznih in neumnih buticah.

Pošiljam vam naročnino za vaš list. In bodem vedno pri naših rojakih priporočal vaš list, kajti vsak zaveden Slovenec mora priznati, da je "Clevelandska Amerika" najbolj zavedni slovenski list v Ameriki, dočim ostali cinčajo in igrajo klovne slabše od zadnjega cirka.

Z iskrenim pozdravom
L. Lipušček.

Savoy, Mont. Slavno uredništvo Cl. Amerike. Prosim odstopite mi nekoliko prostora v

priljubljenem listu "Clevelandska Amerika". Po preteku petih mesecev se zopet enkrat oglašim, ker novic nimam posebnih, torej sem se namenil opisati preteklost petih mesecev, odkar se nisem oglašil. Opisati hočem zimo in spomlad naših montanskih farmah. Se ni moj zadnji dopis izšel, ko smo imeli tukaj že strašno zimo. Januarja meseca smo imeli do 63 stopinj mraza. Svečana je bilo malo toplejše ali sneg smo dobivali vsak dan. Vsak dan je bilo nekaj smrtnih slučajev. 9. januarja so šle tri osebe, 2 moške in ena ženska na saneli v 15 milj oddaljeno mesto Havre. Nazaj grede jih je zalotil snežni vihar, da niso mogli niti naprej niti nazaj, tako da so bili zasuti pod snegom 2 dni. Eno miljo oddaljen farmar jih je dobil in izkopal iz snega. En moški je bil mrtev, ženska in drugi moški pa še malo pri življenju. Ravno isti čas je na drugem potu peljal neki farmar s par mulami pšenico in je zgubil pot in padel 29 čevljev globoko v zamet, nakar je vse skupaj zmrazilo. Nekeemu ovčjemu pastirju so zmrazilo obe noge, tako da so jih morali v bolnišnici odrezati. In še več takih slučajev bi lahko navedel. Tudi pet minut ne smete od hiše, da niste v nevarnosti. Včasih sem si mislil, ako sta šla Perry in Cook tu čez iskat severni čaj, tedaj ni nič čuda, da sta toliko časa iskala.

Suša meseca je nastalo toplejše vreme, tako da smo 23. že začeli delati na poljih. Toda toliko vode je bilo, da so se jarki spremenili v potoke. 28. marca sem šel z vlakom 40 milj daleč kupit konje, pa je bilo povsod vse pod vodo. Le dobro je, da se voda kmalu odteče in je zemlja pripravljena za obdelovanje. Lanska letina je mnogim farmerjem dala pogum za obdelovanje zemlje.

Ravno tako mi Slovinci v tukajšnji okolici nismo nič z ostali za našimi sosedi. Vsak bi rad imel več kot drugi. Letos je prišel tudi g. Štukelj na svoje farme. S svojimi sinovi ima 660 akrov zemlje. Odložil je policijski kol v Jolietu, ker dobro ve, da pri dobri letini tukaj več zasluži v 2 mesecih kot tam v 5 letih. Zato tako dela, da bi rad vso Montano v polje spremenil.

Ko smo bili tam v Clevelandu smo se veselili novorojenčkov, ali tukaj imajo matere vse drugo veselje. Matere se veselijo mladih piščet, gosi in puranov, katerih ima vsak farmar brez števila. Mi moški hočimo ob nedeljah pa eden k drugemu ogledovat mlade pujske, zrebata ali teleta, ker vsakdo ima letos nekaj te mladine, tako ko pridem na pašnik, ne morem od živine ko vidim kako se žival raduje. Spomin se na otročja leta v stari domovini, ko sem bos po eni nogi skakal za kravami, ali žalost me spreleti, ko vidim, kaj morajo ubogi ljudje pretrpeti, pa niso nič zakrivali. Vso živino so jim doma pobrali. Zato pa pravim jaz rojakom po Ameriki, pristopite k Slovenski Ligi in pomagajte po svoji moči, da se slovenski narod osvobodi avstrijskega suženjstva. Mi Slovinci smo tak narod, da smo popolnoma zmorni sami sebi vladati, mi ne potrebujemo Nemcev, da nas vodijo za nos. Vig. urednik le tako naprej, vsak pametno misleči človek mora priznati, da delate za dobro stvar.

G. urednik, povedal bi še rad, kako smo sejal tukaj. Do 10. maja smo delali na polju, potem smo pa morali pustiti pljugete tam, ker je bilo presuho za delati. Vsejali smo razven lana vse, lan pa sejemo na polovici junija. Čudno vreme je tukaj, meseca maja, ki je najlepši mesec, je bilo tukaj bolj mrazlo vreme, da je voda zmrazilavala ponoči. Do polovice meseca so se prikazovali črni oblaki, dež pa le ni hotel padati. 22. maja pa se je nebo stemnilo in kmalu je pomelem pričel padati dež, ki je šel noč in dan, in ko smo šli 24. zvečer k počitku in se drugo jutro zbudimo, pa je bila vsa zemlja na tri palce debelo pokrita s snegom. Tisti sneg je takoj skopnel, drugo noč pa ga je zopet

padlo toliko. Sedaj pa je vreme gorko in zemlja je tudi zahtodost mokra, zato upamo, da naš trud ne bo zastonj. Torej vidite kakšne šarmance pri nas rastejo.

(Pa naj neham, ako je vam po volji, se zopet oglašim. List me prav veseli in želim, da bi bil drugo leto dnevnik, zatorej ga toplo priporočam rojakom po Zjedinjenih Državah, ker je vreden podpore. Kdor še ni naročen na ta list, naj se naroči, ker dobi v njem dosti poduka in novic. K sklepu pa pozdravljam vse moje prijatelje v Clevelandu in po Ameriki.

Jos. Mohar.

Razne zanimivosti.

KAKO SE POTOPI SUBMARIN.

V New York je dospel kapitan Artur Lindley in sicer iz Liverpoola. Povedal je mnogo zanimivega iz bojev na morju. Nemški submarini so jako redki ob angleškem obrežju, kajti Angleži znajo loviti in uni-

čevati submarine. 92 nemških submarinov, katere so Angleži uničili ob irski in angleški obali, priča dovolj jasno o tem. Sledeči dogodek je pripovedoval kapitan Lindley: Zgodaj meseca aprila je plula stara ladja Phrygia od Cunard črte, naseča 3500 ton, iz Liverpoola proti sredozemskemu morju. Ladja je delala 9 vozlov na uro, ko se ob irskem obrežju mahoma prikaže periskop nemškega submarina. Kapitan Manlev je takoj uvidel, da hitrosti svoje stare ladje ne more povečati, zato je dal ladjo obrniti, da je bila obrnjena z rto proti submarinu, in udal se je usodi in moči svojega 3 palčnega topa na krovu. Sumarin se je približeval ladji, potem pa mahoma obstal, da obrne in dobi široko stran parnika za cilj. Poveljnik submarina je očividno dognal, da stara barka ni vredna, da bi pogljal torpedo, ki je jako dragocen, v njo, in zato je sklenil jo uničiti s topovskim ognjem. Medtem pa je tudi angleški kapitan pričel streljati. Devet strelav je oddal na submarin, in deveti je

Dalje na tretji strani.

Neprebava,

zapeka, slaba prebava, otrplost, jutra in njeni znaki kakor nečisti jezik, zguba slasti, splošno vas zelo bozne. Zakaj bi ne rabili

SEVERA'S Balsam of Life

(Severov Življenski Balzam) ob pravem času ter bi strem preprečili še bolj slabih posledic? Delovanje tega zdravila je hitro in uspešno. Je tudi tonika, ki uspešno krepiča. Zagotovi vam redno delovanje čreves ter odpravlja utrujenost, osvobuje in zmanjša napade. Mirujoči upliv tega zdravila ga stori velike vrednosti v slučajih ponavljajoče mrzlice. Okrepijuje slabotne ljudi ter se zato priporoča ženskam v času bolezni. Cena 75 centov steklenica.

Bol v želodcu.

Mr. M. Sobkowiak, Coburg, Westville, Ind., nam je pisal: "Moja žena je imela bol v želodcu toda bolečino so prenehale potem ko jo je rabila Severov Življenski Balzam."

Kadar kupujete zdravila, zahtevajte vedno Severova in glejte, da jih dobite. Lekarnari vsespovodi prodajajo Severova priprave. Ako slučajno lekarnar nima zdravila katerega zahtevate, naročite ga od nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

JOSIP ŽELE,

6108 St. Clair Avenue.

SLOVENSKI pogrebni zavod, zaloga pohištva, pečij in barv. Kočije in avtomobili za poroke, krste in druge prilike.

Se priporoča narodnim Slovincem za naklonjenost in podporo! Postrežba vedno točna in poltana.

Slovenska Društva

po vseh Zjedinjenih državah imajo za geslo, da kadar treba naročiti

DOBRE IN POCENI

društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijako tiskarno

"Clevelandska Amerika"

Mi izdelujemo vse društvene, trgovske in privatne tiskovine. Naša tiskarna je najbolj moderno opremljena izmed vseh slovenskih tiskarn v Ameriki. Pišite za cene vsake tiskovine nam, predno se obrnete kam drugam. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše tiskovine.

CLEVELANDSKA AMERIKA

PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA

6119 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.

Slovenski Narodni Dom,

(The Slovenian National Home)

USTAN. 3. AVGUSTA, 1914.

INKORP. 17. AVGUSTA 1914.

V DRŽAVI OHIO

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Dr. FRANK J. KERN, 6202 ST. CLAIR AVE.
Podpredsednik: JOSIP KALAN, 6101 ST. CLAIR AVE.
Tajnik: FRANK HUDOVNIK, 1062 E. 62nd STREET.
Blagajnik: MIHAIL SEPTNIKAR, 6305 GLASS AVE.

NADZORNI ODBOR:

Frank Cerne, 6033 St. Clair Ave. Frank M. Jakšić, 1203 Norwood Rd.
Mat. Petrovich, 1096 E. 67th St.

STAVBENI ODBOR:

Josip Zele, 6108 St. Clair Ave. Anton M. Kolar, 3222 Lakeside Ave.
Louis J. Piro, 6119 St. Clair Ave.

FINANČNI ODBOR:

Rudolf Perdan, 5802 Prosser Ave. Zof Birk, 6006 St. Clair Ave.
Louis J. Piro, Josip Kalan in Frank Cerne.
Seje direktorja se vsake vsake drugi četrti petek v mesecu na 6029 Glass Ave.
Vse dohodke in korespondenco tiskajo se S. N. D. naj se pošiljajo na prvega tajnika.

Nadaljevanje iz 2. strani.

zadel submerin ravno v sredi, in se je mahoma potopil. Topovski ogenj submarina pa ni mogel doseči trgovskega parnika, ker submarini imajo jako lahke topove. Kapitan Manley je potem se približal v čolnu mestu, kjer je zginit submerin, da bi rešil mogoče kakšnega mornarja, bilo je namreč 35 častnikov in mornarjev na krovu, toda nikogar ni bilo, le morje je bilo mastno od petroleja, uhaajočega iz submarina.

VOJNA IN SPOLNE BOLEZNI.

Ena najhujših posledic velike vojne je strahovito širjenje spolnih bolezni. Merodajni krogi pričajo spoznavati, da ogrožena spolna kuga ne le zdravje, sedaj živčnega prebivalstva, temveč tudi zdravje in razvoj bodočih generacij. Boj proti spolnim boleznim je torej eminentno socialno-politično vprašanje, kateremu bo treba posvečati največjo pozornost, ne le z državnega, temveč tudi z narodnega stališča. Z moraličnimi nauki in pridigami se seveda ne doseže ničesar, temveč pa s primernim podukom in s pametno odrejenimi ukrepi, ki naj kolikor mogoče omejujejo nalezljivost. V vseh večjih mestih se že vršijo sistematično organizirana predavanja o pogubnosti spolnih bolezni in o sredstvih, kako se jim izogniti in kako jih izločiti. Zlasti razna strokovna društva ter bolnišnice blagajne, katerim nalaga širjenje spolnih bolezni najtežja materialna bremena, so pričela sistematično boj proti spolni kugi. V tem oziru bo treba obsežne in učinkovite organizacije vseh v poštev prihajajočih javnih faktorjev in sodelovanja vseh razumnih krogov, da ne zapravijo narodi še čisto te one krvi, ki je ne preljujejo na bojiščih. Širjenje spolnih bolezni je posledica vsake vojne. V francosko-nemški vojni leta 1870-1871 je štela n. pr. nemška armada med 800.000 mobiliziranih vojakov 34.000 spolno bolanih. Kako je moralo narasti to v sedanjih vojni, ki je res vojna narodov, to si lahko predstavljamo. Dunajski profesor Finger pravi, da obstaja največja nevarnost v tem, da se povrne po končani vojni na tisoče inficiranih zakonskih mož le svojim ženam. Prof. Finger pa, navaja tudi, kako se širi spolna kuga med civilnim prebivalstvom. Na Dunaju je mnogo otročkov med 15. in 16. letom spolno bolanih in število spolno bolanih mladeničev do 18 let se je od izbruha sem potrojilo. Tajna prostitucija, ki se širi med ženami in dekleti, ne le vsled njih "propadlosti", temveč v znatni meri tudi pod pritiskom socialne bede, zahvaljuvajo na tisoče žrtve. Take razmere pa žal ne vladajo samo v največjih mestih, zdravniški in fukcionarji bolnišnic blažajo vseh mest vedno pripovedovati najžalostnejše stvari.

PRINCIP AMERISKE POLITIKE.

Državni tajnik ameriške republike, Robert Lansing, je imel prečeti teden govor v New Yorku, v katerem je ob-

sojal one, ki kritizirajo sedanjo ameriško vlado in posebno one, ki trdijo, da je ameriška vlada bolj prijateljska z Anglijo kot z Nemčijo.

"Kršitev naravne pravice posameznika," je dejal Hon. Lansing, "je veliko večji zločin kot kršitev postavne pravice. Velika evropska vojna je ustvarila toliko novih pogojev in okoliščin, da je o njih težko razpravljati, ker enakih stvari ni smeli inli se nikdar na programu. Razmerje med nevtalnimi in bojujočimi se državami je postalo silno težavno, in nikdar še ni bilo težavneje braniti pravice nevtalcev kot v današnjih časih. Ljudje in vlade bojujočih se držav so pristranskega mnenja, včasih histerični, večkrat slepi, mnogokrat blazni. (Nevtralen narod mora biti silno potrpečljiv. Naše, namreč ameriško razmerje, napram Nemčiji in napram Angliji, je ravno tako kakor bom sedaj povedal: Nemčija trdi, da radi submarinov, katerih se poslužuje kot prve vrste orožja, ker se z drugim ne more braniti, se ne more držati mednarodnih postav, in mi torej od Nemčije ne smemo zahtevati, da se točno drži teh postav. Anglija pa nima nobenih simpatij do tega nemškega orožja in zahteva, da se Nemci drže mednarodnih postav glede submarinov. Na drugi strani pa zopet trdi Anglija, da radi novega načina submarinskega boja in radi min se ne more držati strogih predpisov radi blokade in da mi ne smemo zahtevati od Anglije, naj natančno spojuje vse predpise. Obe vladi trdita nekaj enakega in obe vladi se enako izgovarjate. In kaj naj Zjednjene države store v takem slučaju? Edina pot za našo vlado je, da se strogo drži onih mednarodnih predpisov za nevtalce, ki so določeni. In tega so se Zjednjene države držale od začetka vojne. Dvakrat je skušala ameriška vlada posredovati pri Angliji in Nemčiji, pa vselej je spodletelo. Eno pa je, za kar se je ameriška vlada ne prestopa poganjala. Namreč, da je življenje človeka več vredno kot osebna lastnina. Le žal, da nekateri ljudje tega nečejo razumeti, in celo v kongresu se dobe ljudje, ki ne razumejo tega. Ako se lastnina ali premoženje na morju potopi, to ni velika škoda, ker se dobi odškodnina in se lahko drugo pridobi, toda če je uničeno človeško življenje, ga nikdar ne morete nadomestiti z drugim.

"In človek se čudi tem materialističnim Amerikancem, ki so zgubili vsako pamet, ker menijo, da je zguba premoženja ravno taka škoda kot zguba življenja. Taka ideja se ne bi smela udomačiti pri Amerikancih, ki ljubijo svobodo, kajti ideja je sovražna pravemu amerikanizmu. Kadar ne odobravate kakšnega koraka, ki ga je naredila naša vlada, tedaj bodi počasni in premišljeni z obsojbo, kajti dostikrat naredi vlada kaj iz vzrokov, katerih se ne sme probčiti ali kateri ne bodo nikdar priobčeni. Vselej je bila moja želja kakor tudi želja predsednika Wilsona, da se ljudstvo pouči o vsem potrebnem, toda pomnite, da vsa-

ka stvar ne sme v javnost.

"In še nekaj pomnite: Kadar poslušate kritike vlade, tedaj se vedno vprašajte: Kaj bi ti kritiki naredili, če bi sedeli na odgovornem mestu? Ali bi bili tedaj ravno tako bojeviti? Ali bi oni zahtevali nekaj od druge, da ne morejo dobiti? Pomnite, da samo ena beseda lahko zapali ogenj po Ameriki, da radi ene same nepremišljene besede lahko nastane vojna, in kadar je mož na tako odgovornem mestu, tedaj pač ne more siliti ali narediti nekaj, kar bi bilo vselej po ljudski volji. In taki kritiki bi v takem položaju gotovo raje požrli nekaj grenkih kakor da bi videli, da umirajo sinovi naroda na bojišču radi nepremišljenosti državnikov. Le skrajna potreba, da ohranimo čast Zjedninjenih držav ali pa da branimo ameriško neodvisnost bi povzročila, da spregovorimo fatalno besedo, ki prinese lahko smrt tisočim našim Amerikancem in ki lahko spremeni usodo naše republike."

KOLIKO SO NEMCI IN KOLIKO SO ZAVEZNIKI OKUPIRALI TUJE ZEMLJE.

Ker se je nemški državni kancler Hollweg izrazil, da se bo sklepal mir na podlagi tega, kar imajo sedaj Nemci zasedene, je odgovoril Sir Newton, angleški pod-tajnik zunanjih zadev sledeče: "Začuden sem, ker Nemci želijo mir na podlagi sedajne vojne mape, kajti moja vojna mapa kaže nekaj, kar je Nemcem zelo nevešč. Današnja vojna mapa namreč kaže, da so zavezniki zasedli dotedaj v Alžaciji, Turčiji, Togo, Golanu, v Kamerunu, Južno-zahodni Afriki, Kiao-chau, na Pacifiku. Vzhodni Afriki in Galiciji 676.000 kvadratnih milj površine ali zemlje, ki je prej pripadala Nemcem in Avstrijcem. To je šestkrat toliko zemlje kot so zasedli Nemci, Avstrijci, Turki, Bulgari skupaj. Poleg tega pa moramo vprašati Nemce, koliko nemških ladij danes vozi po morjih? Nikjer nobene. Dočim je vsa francoska in angleška trgovska flota v živahni trgovini po celem svetu.

In svetovna zgodovina je jasno pokazala, da le ona država, ki se je obdržala na morju, odločuje pri sklepanju miru, dočim ne pomenijo zmage na suhem mnogo praktičnega."

ČUDNA OPOROKA.

V New Yorku je umrl 8. junija Robert P. Lyon, ki je zapustil \$75.000 premoženja svoji ženi in svojima dvema sinovima v enakih delih. 9. junija so odprli oporoko, v kateri se med drugim bere tudi sledeče: "Jaz imam silen strah, da me ne bi pokopali živega. Zato rotim svojo ženo, naj pokliče izurjenega zdravnika, ki bo po moji smrti odprl obe glavni žili na levi in desni roki, da se prepriča, če sem v resnici mrt. Kot se mi je povedalo, je smrt gotova, če ne pride nič krvi iz žil. Velik strah imam tudi, da bi me zakopali v zemljo. Zato izražam kot poslednjo voljo, da se me dobro zavije v platno in položi moje truplo v sarkofag."

Robert Loyns je zapustil premoženje, da se njegova oporoka natančno izvrši.

ZAHVALA.

Dr. Delavec, št. 257 SNPPJ, West Park, Ohio, se zahvaljuje vsem, ki so se udeležili našega piknika 11. junija, v precej lepem številu iz Clevelanda, Collinwooda in tudi iz Loraina smo imeli precej gostov. Zahvala tudi tistim, ki so društvu kaj darovali. Posebna hvala rojaku Završček iz Clifton St. za podarjenih pet zabojev pive, ker ravno s pivom smo bili premalo preskrbljeni. Tudi člani so bili vsak na svojem mestu in delali do zadnjega. Hvala sobratu Vekharju in Oblaku in njih hčerkam, ki so tako vztrajno ves čas bile pri delu, in zraven napravile še doma mnogo "korna", ki je bil v veselje otrokom. Društvo si je precej pomagalo, ker preostanek blagajne kot čisti dobiček je \$251.61. Tako naprej, v slogi je moč. Odbor.

Soba se odda v najem za enega fanta. 6404 Carl ave.

Naprodaj je hiša, ima 9 sob pripravna za boarding house. Vse priprave. Plin in elektrika v hiši. Vprašajte na 955 Addison Rd. (74)

Pripraven fant dobi takoj delo v mesnici. Fr. Vesel, 4030 St. Clair ave. (74)

POZIV!

Jugoslovanski Sokol pozivlja vse člane, posebno pa članice in njih prijateljice, da se gotovo vdeležijo seje veselničnega odbora, ki se vrši v četrtek 22. t. m. ob 8. uri zvečer v John Grdinovi dvorani. (73)

Tajništvo.

ALI ČAKATE?

"Čakal bom, dakler me ne bo bolelo," pravijo nekateri, ki jih bolijo zobje. Ali vi čakate toliko časa, da pogori vaša hiša, ne da bi poprej vzeli zavarovalnino proti ognju.

Kadar je vaš otrok bolan, ali čakate, da umre, predno pokličete zdravnika? Ali čakate, da pride najhujši mraz v januarju, predno kupite gorko obleko ali suknjo? Nikdar ne čakajte, dokler vas ne boli.

DR. F. L. KENNEDY, zobozdravnik.

5402 Superior ave. & E. 55th St. Uradne ure: 9-12, dop. in 1-5,30 pop. Ob ponedeljkih, četrtek in sobotah zvečer. Vse delo garantirano. Zobe deremo brez bolečin. Govori se slovensko. (41)

POZOR, LORAIN, O.

Vsem Slovincem v Lorainu naznanjamo, da je MR. LOUIS BALANT, 1633 E. 31st St. naš polномоčni zastopnik za Lorain, O. pooblaščen sprejemati naročnine, tiskovine in oglase in sprejemati plačila za to. Priporočamo ga rojakom kot poštenega in zvestega zastopnika.

Uprava "Clev. Amerike."

CENIK MALIH OGLASOV.

1600 SE DELAVCE VSE VRSTE, do 25 besed ali 6 vrst
1. krat po.....40c.
3. krat po.....35c.
6. krat po.....30c.
vsaka nadaljna vrsta po 6c.

DELO IŠČEJO VSE VRSTE,

do 25 besed ali 6 vrst
1. krat po.....20c.
3. krat po.....17c.
vsaka nadaljna vrsta po 3c.

SOBE SE ODDAJO IN NA HRANO SE SPREJMEJO,

do 25 besed ali 6 vrst
1. krat po.....25c.
3. krat po.....20c.
vsaka nadaljna vrsta po 4c.

V NAJEM SE ODDA, HIŠA, STANOVAJE, TRGOVINA, HD. NAPRODAJ,

HIŠA, TRGOVINA, FARMA, KONJI IN DRUGO. IŠČE SE OSEBE, ZGUBLJENO, IN DRUGO NEZNACENO. do 25 besed ali 6 vrst.

1. krat po.....50c.
3. krat po.....42c.
6. krat po.....35c.
vsaka nadaljna vrsta po 7c.

IŠČEJO SE TRGOVSKI SOLASTNIKI ALI DRUGE DENARNE PRIKLE,

PREKLICI IN DRUGE OSEBNO STI. do 25 besed ali 6 vrst.

1. krat po.....60c.
3. krat po.....50c.
6. krat po.....40c.
vsaka nadaljna vrsta po 10c.

ZAHVALE IN MRTVAŠKA NAZNANILA.

Vsaka vrsta po.....5c.
Za večkrat se leta cena pomnoži.

DRUŠTVENA NAZNANILA.

1. krat po.....40c.
Za večkrat po.....30c.
4 do 5 besed se računa ota vrsta.

Lepa soba se odda za enega ali dva fanta. Poizve se na 1074 Addison Rd. (72)

POZOR!

Pri nas se naučite godbe, garantiramo, da se izučite. A. Hoedl, 4118 St. Clair ave. (Fri. 92)

Naprodaj je dobro kdoča grocerijska trgovina. Jako ugodni pogoji. 1425 E. 55th St. oor Prosser ave. (73)

Ženske dobijo delo.

Dekleta stara 18 let in več dobijo dobro stalno delo. \$1.40 na dan za lahko delo, in \$1.50 na dan za strojno delo. Lake Erie Iron Co. 915 E. 63rd St. severno od St. Clair ave. (74)

Odda se front soba s hrano ali brez, za enega ali dva fanta. 1397 E. 51st St. (72)

Pohištvo za 6 boardarjev se proda in stanovanje se odda. Poizvejte na 6218 St. Clair ave. (72)

Proda se grocerijska trgovina sama ali pa s poslopijem vred. Dobro cvetoča slovenska naselbina, dosedaj še brez slovenske prodajalne. 4536 Warner Rd. (73)

Dr. L. E. SIEGELSTEIN

3. NADS. PERMANENT BLDG. 746 EUCLID AVE. blizu E. 9th St.

KRONIČNE IN KRVNE BOLEZNI SE ZDRAVIJO

Na isti način in z istimi aparati kot zdravijo v VELIKIH SANATORIJIH V EVROPI

Uradne ure:

9. zj. do 4. pop.
7. zveč. do 8. zveč.
10. do 12. dop. ob nedeljah.

Isrežite ta oglas, da ne pozabite naslova

OBRESTI SE ZAČNEJO VSAK DAN VLOŽITE DENAR NA

LAKE SHORE BANK

in po pravih plačmo do dneva, ko potegneta denar von

4%

St. Clair and 55th/St. Prospect and Huron Superior and Addison.

Dr. Richter's Pain-Expeller

za revmatizem, bolest in otrplost udov in mišic.

Pravega dobite v zavoji kot vidite na sliki. Zavrinite vse zavoje, ki nimajo naše Trade Marke. 25c in 50c po lekarnah ali naravnost od nas.

F. A. RICHTER CO. 74-80 Washington Str. New York, N. Y.

Pozor, sl. trgovci!

Zboljšajte svoje trgovine! Pridobite si več odjemalcev! Lep napis na trgovini je znamenje poštene trgovine.

Prvi in edini slovenski trgovski SLIKAR - SIGN MAKER UNIJSKO DELO!

Anton Plut, 1150 E. 66th St.

MLEKO

Najboljše pasteurizirano mleko, dobite pri **Frank Jerić** 1166 E. 60th St. Prodaja se na drobno in debelo. Svoji k svojim!

VABILO

na veselico, katero priredi dr. sv. Barbare št. 6. na Fr. Veselovi farmi dne 25. junija. Pričetek ob 1. uri popoldne na stop 125 Shore Line. Vstopnina za moške \$1.00 dame proste. Pivo in jedila prosta. Tem potom uljudno vabimo rojake in rojakinje na obilni poset. Za dobro postrežbo in zabavo bode preskrbljeno. Na svidenje 25. junija. (73)

Pripravljalni odbor.

Pravi starokrajski brinjevec

Cena 6 steklenic \$6.50
Cena 12 steklenic \$13.00

Čista slivovka kuhana iz pravih češpelj. Cena 6 steklenic \$6.50
Cena 12 steklenic \$13.00

Imamo najfinejši tropinjevec in droznik. 1 gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75

Pristna rudeča ohioska vina
Galona 50, 55, 60 in 65c

Katavba in Delavare vino 80 in 85c gal.

Vinska posoda ob 5 do 10 gal. velja \$1.00, za 25 gal. posoda \$2.00. Pri večjih naročilih je sod brezplačen. Te cene so samo za na debelo. Naročilo naj se priloži denar in natančni naslov.

The Ohio Brandy Distilling Co.
Prva slovenska družba za prodajo finih pišč.
6102-04 St. Clair Ave. - Cleveland, O.

FARE \$3.00 DAILY BETWEEN CLEVELAND & BUFFALO

C&B LINE

The Great Ship "SEEBANDER"

The largest and most costly steamer on any inland water of the world. Sleeping accommodations for 100 passengers.

"CITY OF ERIE" - 3 Magnificent Steamers - "CITY OF BUFFALO"

CLEVELAND-Daily, May 1st to Nov. 15th-BUFFALO

Leave Cleveland 8:00 P. M. Leave Buffalo 8:00 A. M.
Arrive Buffalo 8:00 A. M. Arrive Cleveland 8:00 P. M.

Connections at Buffalo for Niagara Falls and all Eastern and Canadian points. Railroad tickets and transfers between Cleveland and Buffalo are good for transportation on our steamers. Ask your ticket agent for tickets via C. & B. Line.

Beautifully colored sectional puzzle chart, showing both exterior and interior of The Great Ship "SEEBANDER" sent on request of five cents in silver postage and mailing. Also 10c for our 8-page pictorial and descriptive booklet free.

THE CLEVELAND & BUFFALO TRANSIT CO., Cleveland, Ohio

CHARLES ARMBRUSTER

MESNICA PRVE VRSTE

NAJBOLJŠE SVEZE IN PREKAJENO MESO.

6112 ST. CLAIR AVE.

Čistenje in likanje oblek.

DOBRO DELO. NIZKE CENE.

Moške obleke \$1.00
Moške suknje \$1.00
Jopiči \$1.00

Ženske kikirje 50c
Ženske dolge suknje \$1.00
Ženske obleke \$1.00

The DAMM DRY CLEANING Co.

Cent. 739-W 1574 E. 55th St. East 2024
A. J. DAMM, poslovođa.

THE COAST LINE TO MACKINAC DETROIT

CLEVELAND, BUFFALO, NIAGARA FALLS, TOLEDO, PT. HURON, ALPENA, ST. IGNACE.

A REAL VACATION
The Water Way is the Only Way

The Great Lakes is the mecca for particular and experienced travelers on business and pleasure trips. The D. & C. Line Steamers embody all the qualities of speed, safety and comfort. The freedom of the decks, the cool, refreshing lake breezes, the commodious state rooms and unexcelled cuisine, make life aboard these floating palaces a source of enjoyment.

"D. & C. A SERVICE GUARANTEE"

During Summer Season the Two Giants of the Great Lakes, City of Detroit III and City of Cleveland III, operate daily service between Detroit and Buffalo, daily service between Detroit and Cleveland, also designated day trips during July and August, as well as two boats out of Detroit and Cleveland every Saturday and Sunday during the summer months. FOUR TRIPS WEEKLY FROM TOLEDO AND DETROIT TO MACKINAC ISLAND AND WAVE POINTS - from June 24th to September 10th. SPECIAL STEAMER CLEVELAND TO MACKINAC ISLAND. TWO TRIPS WEEKLY. NO STOP ENROUTE EXCEPT AT DETROIT EVERY TRIP. Daily service between Toledo and Put-In-Bay, June 10th to September 10th.

On D. & C. Line steamers for transportation between Detroit and Cleveland, Detroit and Buffalo, either direction.

Send two-cent stamp for illustrated pamphlet and Great Lakes Map. Address L. G. Lewis, G. P. O. Box, Detroit, Mich.

DETROIT & CLEVELAND NAVIGATION COMPANY
PHILIP H. MCMILLAN, Pres. A. A. SCHANTZ, Vice-Pres. & Genl. Mgr.
All D. & C. Steamers arrive and depart Third Avenue Wharf. Central Standard Time.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam

POSEBNOŠT! Varnostni bondi za družinske uradnike po 25c od \$100.00 na leto. - Javni notar. - Pojamla in navesti nastoj.

AUGUST HAFNER,
1203 Norwood Road

